

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I Законски основ за доношење уредбе

Правни основ за доношење ове уредбе садржан је у члану 13. став 3. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, бр. 51/09 и 95/2013) и 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14 и 30/18 – др. закон).

II Разлози за доношење уредбе

Одредбом члана 13. Закона о заштити конкуренције прописана је могућност изузећа рестриктивних споразума од забране које се односи на одређене категорије споразума, при чему се споразуми који испуњавају услове из овог члана не подносе Комисији ради изузећа. Ставом 3. овог члана утврђено је да Влада ближе одређује категорије споразума и ближе прописује посебне услове за изузеће од забране.

У Републици Србији до сада није донета посебна уредба која се односи на споразуме о поправци и одржавању моторних возила и споразуме о продаји резервних делова за моторна возила.

Због тога, постоји потреба усклађивања права Републике Србије са правом Европске Уније, као што је прописано одредбама члана 72. Споразума о стабилизацији и придруживању закљученим између Републике Србије, са једне стране, и Европске Уније (Европских заједница и њихових држава чланица) и њених земаља чланица, са друге стране.

Европска Комисија је у погледу ове врсте споразума донела Уредбу бр. 461/2010 од 28. маја 2010. године о примени члана 101 (3) Уговора о функционисању ЕУ на категорије вертикалних споразума и усаглашених пракси у сектору моторних возила, којом је, између осталог, утврђено на које споразуме се изузеће односи, услове под којима је изузеће од забране могуће, као и врсте споразума на које се изузеће не примењује. Уз Уредбу 461/2010 донете су и смернице, које олакшавају примену ове Уредбе и доприносе правној сигурности и извесности пословања учесника на тржишту. Сходно наведеном, доношење уредбе коју Комисија за заштиту конкуренције предлаже не значи само испуњење обавезе Републике Србије да своје право усклади са правом Европске Уније, него и обезбеђење правне сигурности за учеснике на тржишту приликом закључивања споразума сектору услуга одржавања и поправке моторних возила.

Ова уредба треба да осигура заштиту конкуренције и обезбеди правну сигурност за учеснике на тржишту. Одређене врсте вертикалних споразума могу побољшати економску ефикасност у оквиру ланца производње или дистрибуције, смањити трошкове дистрибуције и омогућити бољу координацију међу учесницима у споразуму.

III Објашњење основних правних института и појединих решења

Члан 1.

Прописују се категорије споразума који су предмет ове уредбе, као и посебни услови под којима ове категорије могу бити изузете од забране прописане чланом 10. Закона о заштити конкуренције.

Члан 2.

Дефиниције су прописане у складу са Уредбом 461/2010 и смерницама донетим за њену примену. Дефиницијом верикалних споразума одређују се услови под којима

учесници у споразуму могу куповати, продавати или препродавати резервне делове за моторна возила, односно пружати услуге поправке и одржавања моторних возила. Стране у вертикалном споразуму су учесници на тржишту који послују на различитом нивоу производње и промета. Најважнији део дефиниција односи се на навођење облика споразума, а то су: уговор, поједина одредба уговора, усмени или писани договор, усаглашена пракса, одлуке учесника на тржишту или удружења учесника на тржишту, општи услови пословања и други акти учесника на тржишту који су саставни део уговора.

Предлог дефиниције моторног возила дат је по узору на одговарајућа решења из Уредбе 461/2010, али се водило рачуна о усклађености са прописима о безбедности саобраћаја на путевима, па је тако прописано да је то возило које се покреће снагом сопственог мотора, има три или више тачкова, а које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми првенствено намењено и оспособљено за превоз лица односно ствари на јавним путевима у друмском саобраћају.

Члан 3. и 4.

Споразуми о поправци и одржавању моторних возила и споразуми о продаји резервних делова за моторна возила изузимају се од забране, ако испуњавају све услове за изузеће од забране прописане Уредбом о изузећу вертикалних споразума, ако не садрже ограничења из Уредбе о изузећу вертикалних споразума због којих споразуми не могу бити изузети од забране и ако не садрже ограничења из члана 5. ове уредбе. Под наведеним условима изузимају се и споразуми који садрже обавезе овлашћених сервисера да користе само резервне делове које за те оправке испоручује произвођач возила из разлога што произвођачи возила у гарантном року учествују у бесплатном сервисирању и оправкама. Такође, од забране се изузимају и споразуми који садрже обавезу овлашћених сервисера да у оквиру система селективне дистрибуције, поред оригиналних, користе само резервне делове који одговарају квалитету компонената које су коришћене за монтажу одређеног моторног возила. Сходно претходном, изузећем од забране рестриктивног споразума су обухваћени и споразуми закључени између чланова удружења трговаца на мало резервним деловима (чији укупан годишњи приход није већи од пет милиона евра, укључујући и његова повезана лица), као и споразуми између тих удружења и дистрибутера.

Члан 5.

Споразуми у оквиру система селективне дистрибуције који ограничавају чланове система селективне дистрибуције да продају резервне делове независним сервисерима који те делове користе за пружање услуга сервисирања или одржавања не могу користити погодности изузећа по категоријама. Овакво ограничење онемогућило би независне сервисере да се ефикасно такмиче са овлашћеним сервисерима јер без приступа резервним деловима не би могли да пружају квалитетне услуге које доприносе безбедном и поузданом функционисању моторних возила. Такође, да би се осигурала ефикасна конкуренција на тржиштима оправке и одржавања и да би се омогућило сервисерима да нуде крајњим корисницима конкурентске резервне делове, изузеће по категоријама не односи се на вертикалне споразуме између произвођача моторних возила и добављача резервних делова, алата за поправку, дијагностичке и друге опреме којима се ограничава активна и пасивна продаја овлашћеним или независним сервисерима или крајњим корисницима. Наиме, наведени споразуми иако су у складу са Уредбом о изузећу вертикалних споразума, ипак представљају ограничење могућности добављача резервних делова да продаје те делове овлашћеним сервисерима (у оквиру дистрибутивног система произвођача моторних

возила), независним деистибутерима, независним сервисерима или крајњим корисницима, што за последицу има ограничење развоја тржишта ускраћујући доступност производа. Изузеће по категоријама не односи се не споразуме према којима произвођач моторних возила ограничава могућност произвођача компонената или оригиналних резервних делова да ефективно и видљиво стави свој жиг или логотип на те делове. Искључењем ових споразума, омогућава се већи степен развоја конкуренције имајући у виду могућност овлашћених и независних сервисера, па и саме крајње кориснике да идентификују (према логотипу или жигу) произвођача компонената или резервних делова и бирају између конкурентних резервних делова.

Такође, било које ограничење којим се независним учесницима на тржишту онемогућава приступ техничким информацијама о моторном возилу, дијагностичкој опреми, алатима или рачунарским програмима као и неопходној обуци потребној за поправку и одржавање тих моторних возила, неће уживати погодности изузећа по категоријама.

Члан 6. и 7.

Предвиђају се прелазне и завршне одредбе, као и ступање на снагу.

IV Средства за спровођење уредбе

За спровођење предложене уредбе нису потребна финансијска средства из буџета Републике Србије.